

GRAN TEATRE
DEL LICEU

BORIS GODUNOV

Vestir los nuevos diseños de los grandes maestros de la moda es como dejarse llevar por el sueño y el embrujo de la música.

El Corte Inglés

TODO UN RECITAL DE MODA

VIVE LA OBRA
DE LOS GRANDES MAESTROS

parís
ceorges rech
EXCLUSIVA DE El Corte Inglés
FOT. ESTERRO

GRAN TEATRE DEL LICEU

Temporada 1985/86

CONSORCI DEL GRAN TEATRE DEL LICEU
GENERALITAT DE CATALUNYA
AJUNTAMENT DE BARCELONA
SOCIETAT DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

MASCARÓ DE PROA

de Monés Mestres
RESTAURANT

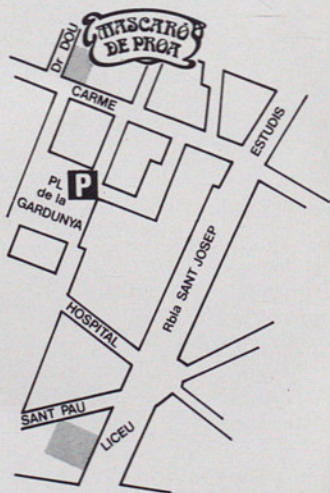
Carme, 40 Dr. Dou, 2 Telf 317 06 99 / 08001 Barcelona

Carta especial salida Liceu

Extensa bodega de vinos, cavas catalanes y demás denominaciones de origen españolas, sin olvidar una representación de vinos y «champagnes» franceses.

RESERVE SU MESA POR TELEFONO

Y termine su noche
brindando con una
copa de ANNA
CODORNIU

A 50 M. DEL PARKING GARDUNYA

BORIS GODUNOV

Drama musical en 4 actes

Llibret de M. P. Musorgski

Basat en la novella homònima d'A. S. Puixkin

Música de M. P. Musorgski

Versió original 1874

Per acord amb OXFORD UNIVERSITY PRESS

Descans entre el segon i el tercer acte

Dissabte, 7 de desembre de 1985, a les 21.30 h.,
funció núm. 21, torn C

Dimarts, 10 de desembre de 1985, a les 20 h.,
funció núm. 22, torn A

Funció de Gala

Dijous, 12 de desembre de 1985, a les 20 h.,
funció núm. 23, torn B

Diumenge, 15 de desembre de 1985, a les 17 h.,
funció núm. 24, torn T

CASA SIVILLA

Lençeria fina

LENCERIA PARA EL HOGAR
LA MUJER Y EL RECIEN NACIDO

GRAN VIA CORTS CATALANES, 640
TELEFONO 318 24 98

08007 BARCELONA

BORIS GODUNOV

Producció i direcció d'escena	Piero Faggioni
Decoracions	La Fenice, Venècia
Vestuari	Opera de Zuric ENO de Londres
Boris Godunov	Matti Salminen
Fiodor	Marijke Hendriks
Xènia	Jeanette Favaro
La dida	Rosa M. ^a Ysàs
Príncep Shuiski	Sven Olof Eliasson
Schelkalov	Walton Groenroos
Pimen	Paul Plishka
Dmitri	Peter Lindroos
Marina Mnishek	Ruza Baldani
Rangoni	Ivan Konsulov
Varlaam	Dimiter Petkov
Misail	Josep Ruiz
Tavernera	Adrianna Stamenova
L'idiota	Kimmo Lappalainen
Nikitich	Alfonso Echevarría
Mitiukha	Jesús Castellón
Boiard de la cort	Antoni Lluch
Director d'Orquestra	Woldemar Nelsson
Directors del Cor	Romano Gandolfi Vittorio Sicuri
Assistents a la Direcció escènica	Anatoly Davidov Mercedes Guillamón Marta Maier
Directora de Ballet	
Coreògrafa	Assumpta Aguadé
Cor de nois	Escola Pia Balmes
Violins concertinos	Jaume Francesch Josep M. ^a Alpiste
Attrezzo	E. Rancati Cornaredo (Milà)

ORQUESTRA SIMFÒNICA I COR
DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Casa fundada el 1886

Respecte i fidelitat
a les tradicions,
conservar, millorar i també
innovar les fórmules de l'ofici.

Especialitats nadalenques.
Torrans. Neules.
Marrons glacés.
Panettone. STOLLES.

Major de Sarrià, 57
Tel. 203 07 14

Pl. Duc de Gandia, 9 i 10
Tel. 203 04 73

CONTINGUT MUSICAL I ARGUMENTAL

Per tal de seguir una mica el discurs argumental cal recordar que el tsar Boris Godunov (1546-1605), provenia d'una família tàrtara i que el 1570 es casà amb la filla d'un cortesà del tsar Ivan el Terrible, i així esdevingué boiard, és a dir, pertanyent a la noblesa moscovita, a partir del 1580. L'ascens de Boris a la cort d'Ivan es manifestà molt aviat, en el casori del fill del tsar, Feodor Ivanòvitx amb la germana de Boris, Irene. A la mort d'Ivan, el 1584, Feodor heretà el tron, però certes mancances intel·lectuals el feren incapaç per a dur el bon govern de les Rússies. Mentre l'altre fill d'Ivan, Dmitri, esdevenia major part d'edat, Boris fou nomenat regent; Dmitri moria el 1591 d'una forma misteriosa (que tothom volgué veure obra de Boris) i la germana Irene, a qui corresponia heretar el tron, el cedí a Boris. Aquest, però, exigí una elecció en regla i aconseguí normalitzar la seva situació si bé el poble mantingué sempre la seva culpabilitat. És en aquest moment que ens situa el llibret de Musorsgki, tret de Puixkin.

Pròleg Boris Godunov sembla voler refusar el tron que li correspon per la mort o cessió dels hereus legítims. El poble que rodeja el convent de Novodevici, convenientment estimulat pel cap de policia i un alt dignatari de la Duma, prega i exulta per tal que Boris es converteixi en el nou tsar. Finalment, aquest accepta i és coronat. Tothom palesa el seu entusiasme excepte el mateix Boris que no pot allunyar els mals presentiments.

Quadre primer: L'orquestra ens dibuixa un breu episodi que combina el temps lent i l'accelerat, sobre la base d'un tema obsessiu i oscil·lant que apareixerà molt sovint al llarg de l'òpera per mantenir la tensió de Boris. El cap de policia fuetreja la multitud per tal que aclami Boris i el faci acceptar el disseny de convertir-se en tsar. El cant de les masses és ampullós, oratori i grandios com correspon a la pràctica coral russa. Això, però, no pot evitar que el poble mostri la seva disconformitat amb el procedir de la policia i la sospita respecte a la innocència de Boris. Finalment

Txelkalov, representant de la Duma —consell del tsar format per l'aristocràcia boiarda— entona un cant de dimensions similars al cor anterior: «poble de creients», que cerca la mateixa finalitat; per concloure el quadre es presenten uns pelegrins que, amb un cant ambigu, manifesten el seu desig d'ésser presents a la coronació de Boris.

Quadre segon: Ara ens trobem a la plaça del Kremlin. També en aquest cas la multitud té un paper protagonista destacable. Els tocs de gong i el metall ens situen exactament en el marc ampullós de la coronació de Boris. El príncep Shuiski estimula la massa per tal que aquesta doni el to majestuós adient a l'ocasió. La grandesa de l'escenografia i del tractament coral no impedeix —ans al contrari, l'accentua— el caràcter melangiós de l'aparició de Boris «La meva ànima està entristida!». Els trombons i el cor final clouen en síntesi la història que acompanyarà els quatre actes que segueixen sense evitar, però, la presència amenaçant del tema oscil·lant del preludi.

ACTE I El monjo Pimen escriu la crònica dels darrers anys del seu estimat país. A la llússor d'una làmpara que mor, recorda melangiosament els anys transcorreguts i els episodis més destacables de la seva crònica. Grigori jeu al seu costat i, desvetllat sobtadament per malsons, demana a Pimen que li expliqui els seus pensaments; el monjo, aleshores, li explica la història del tsar Ivan el Terrible i del procediment assassí de què es valgué Boris per accedir al tron. Grigori se sent cridat a posar ordre al seu país; en el quadre següent, el trobem a una taverna prop de la frontera de Lituània, acompanyat de dos monjos. L'arribada de la policia que el cerca l'obliga a fugir precipitadament.

Quadre primer: Som al monestir de Txudov. Pimen, un vell monjo —interpretat per un baix— relata amb veu oscil·lant i penetrant, acompanyada de la fusta, la història que el turmenta des de fa anys; també el cor

PELLETERIA LA SIBÈRIA

Fundada l'any 1891

Rambla de Catalunya, 15
Gran Via, 624
Tel. 317 05 83 - 08007 Barcelona

contribueix —sempre sobre el tema oscil·lant— al dibuix d'aquesta escena pesarosa. Grigori, un jove llec que dormitava en un racó es desperta espaordit; es crea aleshores un bell efecte de combinació de tres nivells sonors, el vell monjo, el cor i el tenor excitat. A prec de Grigori, Pimen s'avé a explicar-li la història recent de Rússia; en el cant de Pimen es barreja el pessimisme i la melangia anteriors amb unes espurnes d'esperança i grans pinzellades de patriotisme que s'encomanen al jove monjo el qual, descobrint que el príncep assassinat per Boris tindria la mateixa edat que ell, es decideix a assumir el paper d'heroi arquetípic, en el clima religiós en què es munten els grans propòsits de la literatura i les arts a Rússia.

Quadre segon: El clima es transforma ara en dansaire i alegroi; ens trobem a una taverna prop de la frontera amb Lituània. Cal recordar que Polònia, Suècia i Lituània feren tots els possibles per evitar l'expansionisme rus. Una bella tavernera canta un cant popular prenyat d'encís amb l'ajut de la corda i la fusta; el seu posat xiroi no es torba quan endevina la presència de dos monjos errants, Missail i Varlaam, i un jove acompanyant. Els monjos demanen caritat i beguda; Varlaam, dominat pels efectes del vi, comença a cantussejar les gestes mítiques d'Ivan el Terrible; com que Grigori —el jove que els acompanya— roman pensívol, Varlaam l'excita a beure, però no ho aconsegueix. Grigori demana informació a la tavernera mentre el monjo continua amb els seus recitats èpics; pot, així, assabentar-se que la policia busca un jove de la seva aparença. Truquen a la porta mentre el clima ha canviat a l'interior de la posada gràcies a la presència del tema oscil·lant. És la policia, que observa atentament tots els presents i es fixa en Varlaam a qui acusa d'ésser el fugitiu. Com que ningú no sap llegir, és el jove Grigori qui dona lectura al ban de la policia canviant els termes de la descripció i acusant Varlaam; aquest, però, no s'ho creu i a poc a poc, aconsegueix desxifrar el text que acusa Grigori; el jove, en veure's descobert, fuig cuita-corrents cap a la frontera lituana, mentre l'orquestra repren una vegada més el tema de la corda.

Ferrán Contreras

JOYERO

M. Pérez Cabrero, 4 Tel. 201 33 00 Barcelona-21 (junto Turó Park)

ACTE II Xènia plora amargament la mort del seu estimat; la dida i el seu germà Feodor miren d'aconsolar-la amb contes i facècies. Arriba Boris i, després de tranquil·litzar Xènia, es complau en el mapa que Feodor ha confegit de tots els dominis de Rússia. El poder de Boris l'aclapara, i no pot evitar caure en la melangia en veure l'herència que rebrà Feodor. Anuncien l'arribada del príncep Shuiski el qual ve a anunciar a Boris la proximitat de les forces comanades per un Pretendent al tron de Rússia ajudat per Polònia i el papat. Boris fa sortir Feodor de la sala, malgrat les seves protestes, i demana detalls del Pretendent que —curiosament— es fa nomenar Dmitri. Boris exigeix aleshores a Shuiski el relat de la mort del príncep hereu i no cessa fins que confirma una vegada més la mort d'aquell. Tot i això, un cop es queda sol, el neguit s'empara una vegada més d'ell.

La flauta i l'oboè ajuden al cant de Xènia, que plora la pèrdua irreparable del seu promès, el príncep Ivan. Feodor, el fill de Boris i germà de Xènia —interpretat per una mezzo— intenta tranquil·litzar-la. També la dida ho intenta recurrent a un conte de mosquits cantat amb força desgavell i caràcter pintoresc. De sobte fa acte de presència Boris; la dida no pot evitar un xiscle que produeix pesar en el tsar que veu com la seva presència espanta fins els més pròxims. En primer lloc intenta d'aconsolar la seva filla, però Xènia no vol que el seu pare, a qui reconeix problemes més greus que el seu, s'ocupi de petiteses. Acte seguit Boris descobreix el mapa que Feodor ha confegit; en un clima pesarós, Boris descriu tots els dominis de Rússia que un dia —no gaire llunyà, segons els seus pressentiments— seran de Feodor. No pot evitar una vegada més que el dominin els mals presagis: la mort del promès de Xènia, la situació calamitosa de Rússia, la conspiració dels boiards i l'obsessiva presència d'un fantasma que el turmenta, un nen ferit de mort.

Té ara lloc un episodi marginal, els xiscles de les criades que molesten Boris; Feodor ha d'intervenir una

altra vegada per tal d'explicar al seu pare l'accident; mentrestant han anunciat al tsar l'arribada de Shuiski amb noves interessants; malgrat que aquest boiard és subjecte de sospites per part de Boris, el fa entrar i davant la presència del seu fill anuncia al tsar les activitats d'un grup de marginats provinents de Lituània i Polònia, comanats per un que es nomena pretendent a la corona de Rússia. En sentir el nom de Dmitri, fa sortir Feodor i demana més detalls. Ara Boris ja no descansa fins que el príncep Shuiski li expliqui una altra vegada tot l'episodi de la mort del fill d'Ivan el Terrible, l'hereu al tron. Tot i l'ambigüitat amb què Boris es mou en aquest afer, la tensió de la seva veu i del disseny orquestral ens palesa que ell fou l'incitador, tal com el poble creu saber. Quan el príncep s'allunya, Boris roman més inquiet que mai, decidit a acabar d'un cop.

ACTE III Ens trobem ara al castell de Sandomir; Marina, la filla del governador, prepara una festa per al capvespre; en especial somia amb el Pretendent al tron de Rússia que li permetria donar cabuda a les seves ambicions; ambicions que són compartides i estimulades pel jesuïta Rangoni que preveu convertir Rússia al catolicisme. En el segon quadre, el Pretendent —que no és altre que Grigori— espera entusiasmat l'arribada de Marina; però es troba el jesuïta, que mira de convèncer-lo de la necessitat de col·laboració política i espiritual. Finalment, es troba amb l'estimada i, en un diàleg incert, conclouen la intenció amorosa i política de la seva unió.

Quadre primer: És un cor de veus femenines, tractat amb una delicadesa molt pròpia de Musorgski, el millor marc en què es desenvolupa l'escena en què Marina Mnitxek es prepara per a la festa; llur cant es creua amb el de la bella donzella que pensa en el seu estimat príncep Dmitri. El llarg episodi deixa pas a la intervenció del jesuïta Rangoni que anima Marina a aconseguir els seus propòsits per tal de santificar Rús-

sia. El cant greu del jesuïta afavoreix el caràcter èpic de les seves maquinacions.

Quadre segon: La corda ens pinta un jardí nocturn i líric, el millor marc per al desenvolupament dels amors de Dmitri, que espera ansiós a Marina. És, però, el jesuïta qui fa acte de presència i mira de reconvertir els propòsits lírics de Dmitri en voluntat de recanvi de la pràctica espiritual de Rússia. El prosaisme de Rangoni no evita la presència de les arpes, que dibuixen l'anhel líric de Dmitri, que des d'un racó pot veure baixar Marina i, finalment, s'hi acosta. El duo amorós és molt divers; els dos amants no són prou conscients del perfil de llur amor i de les necessitats polítiques que comporta; tot i això, és l'amor qui pot més i qui els uneix per a aconseguir tots llurs propòsits.

ACTE IV El poble s'amuntega a l'entrada de l'església de Sant Basili a Moscou; un idiota gemega perquè li han près un kopec i, quan arriba Boris, li demana que mati els seus lladres, tal com va fer amb el nen príncep. Boris se sent profundament apenat per això i reconeix la profecia en les paraules de l'idiota. En les estances de l'assemblea dels boiards, es dirimeix el destí final de Dmitri; tots són d'acord a anorrear-lo; Shuiski els anuncia l'estat decrepít de Boris, el qual arriba perseguït per un inútil fantasma i fa massa cas del recitat del monjo Pimen que explica un miracle realitzat a la tomba del príncep assassinat i decidit a acabar amb tot, crida Feodor i el designa com a successor; a continuació cau mort.

El darrer quadre ens presenta el grup d'insurgents que es dirigeixen cap a Moscou encapçalats per Dmitri; el seu caire èpic espanta un idiota, que es plany dels llargs mals de Rússia.

Quadre primer: Després d'un breu preludi, el poble pren la iniciativa del cant, en una textura similar a la que tenia en el pròleg. Entre els seus comentaris està

ROYALE AMBREE

la fragancia que gusta compartir

LEGRAIN
PARIS

el de la força que tenen els insurgents que es dirigeixen cap a Moscou. L'escena té una gran vivacitat, produïda per la presència d'un idiota que va d'un cantó a l'altre perseguit per un grup de quitxalla que acaben per prendre-li una moneda; l'idiota es plany, sense resposta, fins que el clima canvia i arriba Boris; aleshores l'idiota —que representa un estament simbòlicament molt respectat a la Rússia de l'època— demana al tsar que mati els qui li han pres la moneda, d'igual manera com ho féu amb el príncep hereu. Boris no pot amagar el disgust de les paraules de l'idiota i el seu caire profètic.

Quadre segon: Som ara al Ganovitaia Paleta, sala de juntes dels boiards; es discuteix sobre la necessitat d'afrontar la irrupció de Dmitri i els seus; el caràcter de l'escena és greu; tots són d'acord a enfrontar-se al Pretendent, però falta Shuiski; quan aquest arriba, excusant-se, anuncia als seus col·legues la sobtada malaltia de Boris, el qual fa acte de presència en la sala perseguit per un inexistent fantasma. A prec dels boiards, fan entrar Pimen, el monjo cronista, el qual narra el miracle que tingué lloc al costat de la tomba del príncep assassinat. Boris ja no sap com suportar l'emoció i fa entrar Feodor, l'exhorta a complir fidelment els deures que li corresponen com a tsar i, mentre al lluny se sent el cant dels monjos, cau mort; el contrast entre la terrible situació i el cor celestial és manifest.

Quadre tercer: Ara té lloc un preludi breu de caràcter bèl·lic i apoteòsic en el qual no manquen espurnes tímbriques de la caixa. Una colla de rodmons troba el gruix de les forces del Pretendent i s'hi afegeix; també hi són els dos monjos Varlaam i Missail: tots, en un cantat entretallat i majestuós, manifesten la seva joia per la victòria propera; dos jesuïtes són bandejats del grup i estan a punt de caure en mans dels partidaris de Dmitri si aquest no s'hagués presentat oportunament. Tots plegats emprenen el camí cap a la victòria final; enmig del brogit, un idiota comenta sarcàsticament que molts són els mals de Rússia i poques les solucions. Els violins i la fusta clouen pesarosos l'escena i l'òpera, mentre el toc del fagot s'allunya lentament.

OBRAS MAESTRAS

CAVAS HILL

GRANDES VINOS Y CAVAS
TELS. (93)890 05 88 - 890 08 78
MOJA - ALT PENEDES - SPAIN

Matti Salminen

Paul Plishka

Dimiter Petkov

Ruza Baldani

Peter Lindroos

Sven Olof Eliasson

Marijke Hendriks

Adrianna Stamenova

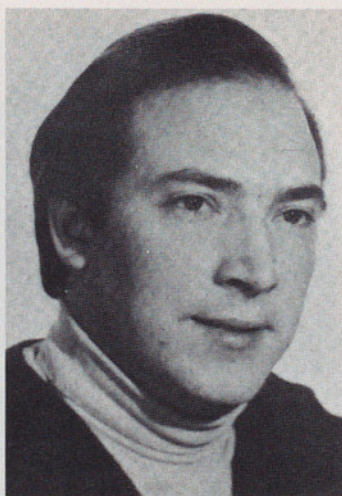
Walton Groenroos

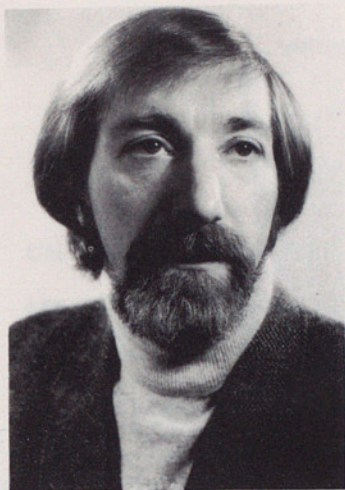
Kimmo Lappalainen

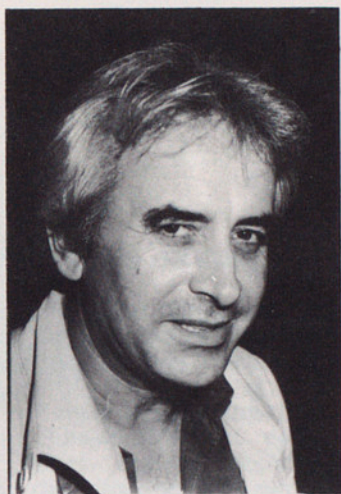
Rosa M.ª Ysàs

Vicenç Esteve

Woldemar Nelsson

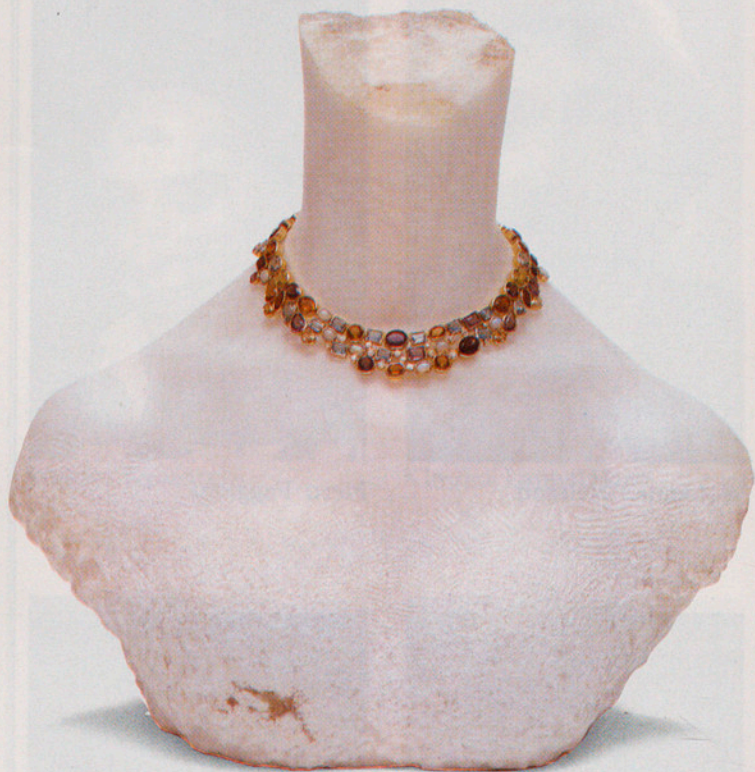
Piero Faggioni

Romano Gandolfi

Vittorio Sicuri

ROSA BISBE ART/DISENY

GANDUXER, 20
TELEFONO 201 65 90

RBLA. CATALUNYA, 121
"GALERIAS LA AVENIDA"
BARCELONA

UN TSAR A LA RECERCA DELS SEUS ORIGENS

Les versions originals són moda arreu. Ningú no vol saber res d'adaptacions ni d'arranjaments i el clam per les pureses primitives és unànime. El *Don Carlo* s'ha de fer en francès, no hi ha més *Barbiere* que el d'en Zedda, el *Ballo* ha de tornar a Suècia i cal representar *l'Holandès* sense intermedis. Davant d'aquest panorama no té res d'estrany, doncs, que els musicòlegs maldin per tal de colgar definitivament la versió de *Boris Godunov* amb la qual Rimsky-Korsakov va aconseguir d'imposar l'obra a tot el món: s'ha de tornar a la versió original. Molt bé: som-hi. Ja n'estem segurs, però, de quina és la versió original de Musorgski? L'obra de Puixkin que, ensems a la *Història de l'Imperi Rus* de Karamzin, emprà per a bastir la base literària del llibret, que confegí ell mateix, consta de vint-i-cinc escenes, de les quals només vuit foren aprofitades pel músic: la tercera per al primer quadre del Pròleg (Monestir de les Verges); la quarta per al segon quadre del Pròleg (Escena de la Coronació); la cinquena per al quadre primer del primer acte (cella de Pimen al Monestir de Txudov); la novena al segon quadre d'aquest mateix acte (Hostal a la frontera lituana); l'onzena per a l'acte segon (Estances reials); la dinovena per al primer quadre de l'acte tercer (Escena davant la Catedral de Sant Basili el Benaventurat) i una barreja de les disetena i vint-i-dosena per al segon quadre de l'acte tercer, darrer de l'obra. Així, doncs, el *Boris* que veritablement podem dir-ne «original» (versió de 1869) comprenia set quadres i acabava amb la mort del tsar. L'obra, però, no va ser acceptada pel Teatre Marinsky, i Musorgski, aconsellat pels seus amics, decidí modificar-la: calia escriure una part important per a soprano i alleugerir la solemnitat i l'aridesa del tema amb pinzellades de color. Un cop decidit a fer-ho, manllevarà dues escenes addicionals a Puixkin (la tretzena i la quinzena) i en farà un acte nou, que passarà a ser el tercer. És el que avui coneixem com «l'acte de Polònia» i com pren un primer quadre situat a la cambra de Marina

Mnitxek i un segon als jardins del Palau de Sandomir. Per tal de restablir un text que és escàs a l'original, Musorgski introdueix pel seu compte un nou personatge que no era a l'obra de Puixkin: el de Claudio Rangoni, personatge històric (era legat del Papa Climent VIII a la cort del rei Segimon III de Polònia) que llevà de la *Història* de Karamzin. Tot i que avui aquest acte ens pugui semblar una «concessió» massa palesa, caldrà recordar que, segons un testimoniatge de V. V. Stasov esmentat per Victor Belaïev, en el propòsit inicial de Musorgski ja hi figurava, aquest acte polonès, per bé que acabés descartant-lo en la primera versió.

Les modificacions no s'acaben aquí: és eliminada totalment l'escena de Sant Basili i, en canvi, en neix una de nova amb part dels seus elements —la presència i el text del «Iurodivi» o Innocent— situada en un bosc prop de Kromy. Aquest nou quadre clou l'obra en aquesta segona versió de 1872 que tindria, a més, tota una sèrie d'afegitons per tal d'«animar» el text, com són ara la cançó «de l'ànec» que canta l'Hostalera («Paimala ia sitza sieliezna»), la del mosquit que canta la Nodrixa («Kak kamar drova rubil»), el joc del «khliost» i la cançó «del lloro» de Fiodor («Papinyka naix»).

L'estrena, amb alguns talls per consideracions d'ordre pràctic —la qual cosa fa parlar a alguns autors d'una «tercera» versió de Musorgski, que en realitat no és tal—, tingué lloc al Teatre Marinsky el 8 de febrer de l'any 1874. La partitura fou impresa per la casa Bessel en edició per a cant i piano i se'n donaren vint-i-cinc representacions en total, però a la mort de Musorgski l'obra desaparegué totalment del repertori, llevat d'una representació escadussera a Moscou l'any 1888.

Probablement no s'hauria tornat a parlar del *Boris Godunov*, que en tot cas caldria avui recuperar dels llimbs de les obres oblidades, si Rimsky-Korsakov, tan generós sempre envers les obres dels seus amics, no s'hagués decidit a revisar-la per tal de donar-li una nova empremta i fer-la editar en versió orquestral. Ell, més

que ningú, s'adonava del tresor d'inspiració i d'originalitat que s'amagava enmig d'aquella «duresa de modulacions i harmonies», d'aquell «contrapunt defectuós» o d'aquella «pobresa d'orquestració», i decidí d'apedaçar-ho amb els colors orquestrals i harmònics que tan bé coneixia. Per tal de donar, doncs, a l'obra una viabilitat que aleshores no tenia, Rimsky emprengué la feixuga tasca de la revisió total. La obra fou reorquestrada de bell nou amb l'aclaparador virtuosisme instrumental propi de Rimsky i tant pel que fa a la línia melòdica com a l'harmonització els canvis introduïts foren nombrosos. El nombre i l'ordre dels quadres de la versió definitiva de Musorgski foren respectats, amb una notable excepció: per tal de donar a l'òpera un final més efectiu amb la mort del Tsar, Rimsky invertí l'ordre dels quadres en el quart acte. Aquesta versió, estrenada l'any 1896, és la que va conquerir el món i es representà al Liceu fins a la temporada 1976-77. A tall de curiositat podem afegir que en les representacions modernes de la versió Rimsky —i fins i tot a algun enregistrament discogràfic il·lustre— és freqüent d'incloure-hi el quadre de Sant Basili. Però com que Rimsky no l'orquestrà mai... s'ha hagut d'anar a parar a la revisió feta per Ippolitov-Ivanov. Aquest quadre, abandonat d'ençà de la segona i definitiva versió de Musorgski, s'arriba a incloure avui dia fins i tot en aquelles versions que ja tenen l'escena alternativa de Kromy, creada justament per substituir-lo!

Tornem, però, a la «versió original». L'any 1928 el musicòleg soviètic Pavel Lamm publicà una versió totalment nova basada en els materials originals de Musorgski. Sí, però ¿quins materials? Sovint s'ha dit que van ser compulsats els manuscrits de l'autor a la Biblioteca de Leningrad, però el que sembla més probable és que Lamm va treballar fonamentalment sobre la partitura per a cant i piano editada per Bessel. La versió Lamm, però, combina les versions primera i segona de Musorgski, la qual cosa ja és una primera ma-

nipulació: per primera vegada al segle xx es munta l'escena de Sant Basili i ja hem vist amb quin èxit: fins anirà a «enriquir» la versió Rimsky.

No serà l'últim a potinejar la música original, Pavel Lamm. Per encàrrec del Teatre Bolshoi, Dmitri Shostakòvitx farà també la seva «versió original». Tanmateix, però, ¿caldria una nova «versió original» si els famosos manuscrits de Leningrad existissin en forma completa? Ja tenim, doncs, una tercera orquestració —molt «Segle xx», aquesta— i la cerimònia de la confusió augmenta.

La versió Lamm —que els liceistes poguerem escoltar «pura i dura» l'any 1981 en ocasió de la visita de la companyia del Kírov— ha estat, en definitiva, la base de tots els esforços fets posteriorment per oferir la «versió original» musorgskiana del *Boris Godunov*. D'ençà del mes de maig de 1975, la qüestió s'ha aclarit —o s'ha complicat encara més, segons que es miri— amb la publicació per part de la casa Oxford, que ja havia editat el treball de Lamm l'any 1928, d'una luxosa edició de la partitura, diguem-ne original, en versió definitiva del musicòleg anglès David Lloyd-Jones. Comprèn aquesta edició les dues versions de Musorgski (1869 i 1872) amb *variants i fragments addicionals* (Malament! Ja es torna a donar peu a les manipulacions) i declara amb to solemni que «és novament editada a partir dels manuscrits originals (tornem-hi!), incorporant i esmenant l'edició Lamm de 1928, ja publicada per l'Oxford».

Aquesta edició «definitiva» que podríem dir-ne Musorgski-Lamm-Lloyd Jones ha servit darrerament per sengles produccions al Metropolitan, a la Scala i a d'altres teatres, i ha estat enregistrada en disc sota la direcció de Jerzy Semkow.

¿Haurà trobat finalment el Tsar els seus orígens?

TAURUS

COLECCION
**INICIACION A LA
MUSICA**

NOVEDAD

LA OPERA

François-René Tranchefort

OTROS TITULOS DE LA COLECCION

METODO DE LECTURA MUSICAL

Howard Shanet

GUIA DE LOS ESTILOS MUSICALES

Douglas Moore

LA EVOLUCION DE LA MUSICA

H.C. Colles

LA SINFONIA (2 Tomos)

Robert Simpson

EL CONCIERTO

Ralph Hill

**LA MUSICA
DE CAMARA**

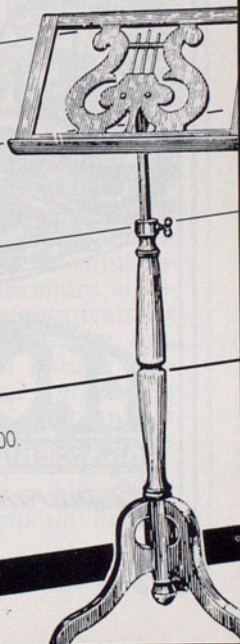
Alec Robertson

EDICIONES TAURUS, S.A.

Príncipe de Vergara, 81. 28006 Madrid. Tel. 261 97 00.

DISTRIBUYE ITACA, S.A.

López de Hoyos, 141. Tel. 416 66 00 (14 líneas). 28002 Madrid.
Avda. Manuel Fernández, s/n. Tel. (93) 381 73 11.
San Adrián del Besós. Barcelona.

EN LA BRASSERIE FLO LAS OSTRAS LE SENTARAN DE PERLAS.

Seleccionadas, presentadas
sobre un lecho de hielo picado;
¡qué buen aspecto tienen
las ostras de Brasserie Flo!
¡Y qué fresco sabor!
Hasta su precio es cautivador.
Diviértase probándolas:
le sentarán de perlas.

¡QUE "BRASSERIE"!
LA BRASSERIE FLO...OH LA LA!

FLO
BRASSERIE

Restaurant

Jonqueres, 10
BARCELONA

Reservas Tel. **317 80 37**

*Abierto todos los días, domingos
y festivos inclusive.*

MODEST P. MUSORGSKI

Nascut el 9 de març de 1839 al govern de Pskov, a les terres del seu pare, pertanyent a la noblesa rural, va passar-hi els primers anys de la seva vida, fins que a l'edat de deu anys fou portat pel seu pare a St. Peterburg per emprendre els estudis. El pare l'orientava cap a la carrera militar, però a més dels estudis preparatoris va rebre classes de piano d'Anton Herke. Finalment el 1852 entrà a l'Escola de Cadets de Sant Peterburg.

Un any més tard, mort el seu pare, la seva mare es trasllada a la capital i ell continua els seus estudis. Acabat aquests, el 1856, amb el grau d'oficial, entra a formar part del prestigiosíssim regiment Preobrazenski de la guàrdia imperial.

El 1857 conegué el compositor Dargomizski, que el va introduir en un cercle de compositors joves en el qual hi havia César Cui i Mili A. Balakirev. Aquest li va donar classes de composició, però Musorgski no va arribar mai a completar la seva formació, i es va guiar més pel seu instint que no pas pels seus coneixements d'harmonia i contrapunt, que van ésser sempre molt sumaris. Una composició de Glinka (música d'escena per a una obra titulada *El Príncep Kholmiski*) el va entusiasmar de tal forma que va decidir-se a emprendre el camí de la composició, que havia iniciat temptativament l'any 1857 amb la peça de piano *Souvenir d'enfance*. Ara, un any més tard, es proposa d'escriure la música d'escena per a *Edip rei* (n'acabava d'aparèixer per primer cop una traducció russa feia poc) però no va completar el treball que posteriorment, a més, es va perdre gairebé per complet.

El 1860 abandonà l'exèrcit i decidí dedicar-se plenament a la composició. Aquest mateix any escriu un *Preludi a la manera clàssica* i algunes cançons.

Dos anys més tard funda amb César Cui, Mili Balakirev, Nicolai Rimsky-Korsakov i Aleksandr Borodin el cèlebre Grup dels Cinc, que es proposava la potenciació dels elements nacionalistes en la música russa, apartant-se del que consideraven abassegadora influència occidental.

En aquests anys Musorgski veu afectada les seves propietats de Karevo per l'abolició de la servitud de la gleba decretada pel tsar Alexandre II. Poc després ven les propietats i es trasllada definitivament a St. Petersburg, on obté un càrrec en l'administració estatal.

En poc temps el seu pensament polític fa una evolució ràpida i es fa nihilista, encara que no participa en accions violentes. En aquests anys escriu cançons diverses i alguna peça per a piano.

El 1865, en morir la seva mare, té una crisi nerviosa i es refugia a casa del seu germà. Poc després coneix Ludmilla Ivanova Shestakova, germana de Glinka, de la qual s'enamora. Per aquesta època s'interessa per l'òpera i comença la composició d'una obra en quatre actes, *Salammbô*, que completa dins de l'any 1866. L'any següent escriu també una obra de les més conegudes del seu repertori: *Una nit sobre la Muntanya Pelada*.

Per aquest temps comença a musicar *El matrimoni*, de Gogol, però un cop enllestit el primer acte i iniciat el segon, davant la reacció poc favorable dels seus amics, abandona aquesta obra i comença a interessar-se pel tema del tsar usurpador Boris Godunov. N'escriu ell mateix el llibret i comença a escriure la partitura, que a la fi del 1868 es troba encara en un estat embrionari. L'any següent la completa en una primera redacció, molt més sumària que la que coneixem, i la presenta a la Direcció dels Teatres Imperials amb l'esperança que li sigui admesa. No li va resultar favorable el fet que el drama de Puixkin sobre Boris Godunov fos un fra-

càs estrepitós; en tot cas, l'òpera li fou rebutjada i decidí refer-la, afegint-hi un personatge femení important, com li havia aconsellat la Direcció dels Teatres Imperials. Finalment, el 1871 aconsegueix que l'òpera torni a passar al comitè d'aprovació de l'esmentada Direcció. Però el judici torna a ésser negatiu. Mentrestant, amb els amics del Grup dels Cinc, inicia la composició de l'òpera colectiva *Mlada*. És l'últim cop que el grup es reuneix per a una obra concreta. Aquest mateix any, 1872, comença la partitura de l'òpera *Khovantxina*.

Mentrestant creixia l'entusiasme entre els propis cantants de l'Òpera de St. Peterburg pel *Boris Godunov*, i entre ells la cantant Julia Platonova, que assoleix finalment que l'obra es representi al Teatre Mariinski, el gener de 1874.

El mateix any Musorgski compon *Quadres d'una exposició*, una de les seves peces pianístiques més famoses, i comença a compondre l'òpera *La fira de Sorotxinski*.

La seva amistat amb Pavel A. Namnov el porta pel camí de l'alcoholisme i de la vida desordenada, que comparteix amb la família del nou amic; deixa moltes obres inacabades i no sembla capaç d'empreses importants. Fa alguna gira en companyia d'una cantant, Leonova, i per continuar aquestes activitats abandona, a la fi del 1879, el seu càrrec a l'administració. Les crisis etíliques van en augment; malgrat tot, reïx a compondre encara diverses cançons, la *Suite transcaucàsica*, els *Cinc cants populars russos* (1880), etc.

Al començament de 1881 la seva salut és pèssima. Ingressat a un hospital de St. Peterburg, hi mor el 16 de març d'aquell any.

FUNDACIÓ CAIXA DE PENSIONS

TEMPORADA MUSICAL '85/86

VI FESTIVAL DE MÚSICA ROMÀNTICA

FRANZ SCHUBERT

LA MÚSICA DE CAMBRA

Saló del Tinell

Divendres, 17 de gener, a les 21 h.

THE CHAMBER PLAYERS OF ST. JOHN'S
SMITH SQUARE
THE ALBION ENSEMBLE
JORDI VILAPRINYÓ, piano

Saló del Tinell

Dilluns, 27 de gener, a les 21 h.

ADELINA OPREAN, violí
GOTFRIED MÜLLER-RODA, violí
TOMOKO SHIRAO, viola
MARÇAL CERVERA, violoncel
CRISTIAN FLOREA, violoncel

LA VEU

Saló del Tinell

Dilluns, 20 de gener, a les 21 h.

THE HILLIARD ENSEMBLE

Saló del Tinell

Divendres, 24 de gener, a les 21 h.

ROBERT HOLL, baix
KONRAD RICHTER, piano

Palau de la Música Catalana

Dimarts, 4 de febrer, a les 21 h.

MARGARET PRICE, soprano
GEOFFREY PARSONS, piano
MIQUEL GASPA, clarinet

Saló del Tinell

Dijous, 6 de febrer, a les 21 h.

MANUEL CID, tenor
FELIX LAVILLA, piano

FUNDACIÓ CAIXA DE PENSIONS

EL PIANO

Palau de la Música Catalana

Dimecres, 15 de gener, a les 21 h.

CHRISTOPH ESCHENBACH i JUSTUS FRANTZ

Centre Cultural de la Caixa de Pensions

Dimecres, 22 de gener, a les 21 h.

ALBADA OLAYA

Centre Cultural de la Caixa de Pensions

Dimecres, 29 de gener, a les 21 h.

JOAN RUBINAT

Centre Cultural de la Caixa de Pensions

Divendres, 31 de gener, a les 21 h.

VICENÇ PRUNÉS

Centre Cultural de la Caixa de Pensions

Dissabte, 1 de febrer, a les 21 h.

JORDI CAMELL

Venda anticipada de localitats al Palau de la Música Catalana (c/. Amadeu Vives, 1) d'11 a 13 h. i de 17 a 21 h. tots els dies laborables tret dels dissabtes al matí.

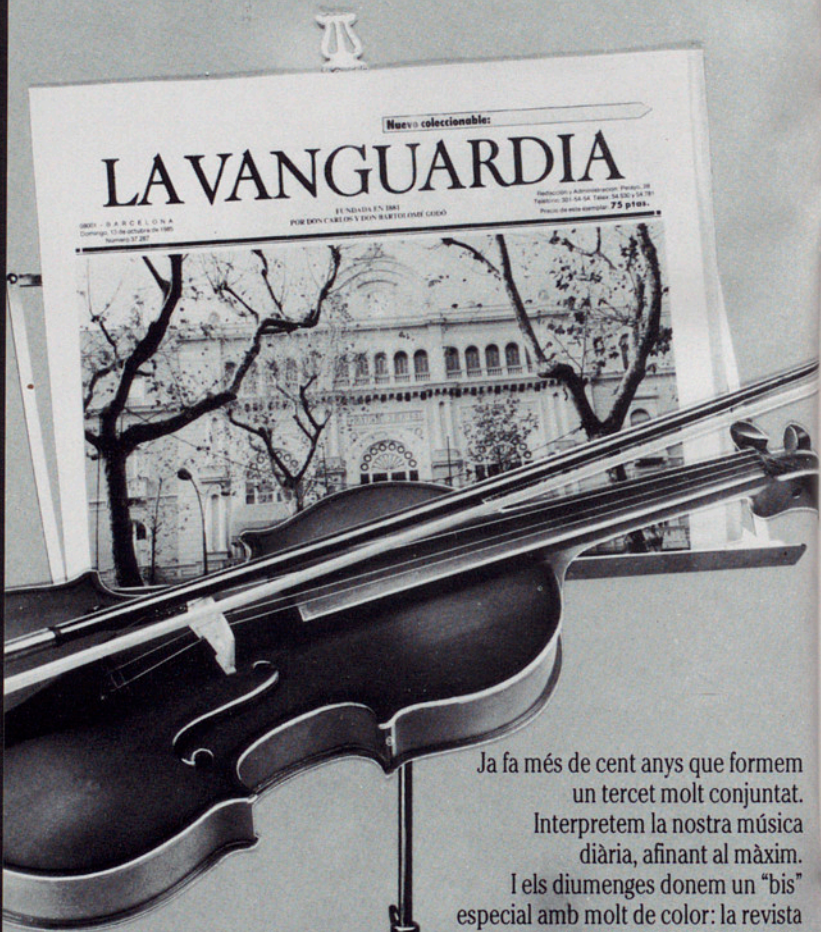
Informació: Per a detalls de programació, intèrprets i preus, cal adreçar-se al Palau de la Música Catalana, tel. 301 11 04 o a l'Obra Social de la Caixa, tel. 302 54 54.

FUNDACIÓ CAIXA DE PENSIONS

BARCELONA • EL LICEU • LA VANGUARDIA

UN TERCET MOLT CONJUNTAT

Ja fa més de cent anys que formem
un tercet molt conjuntat.
Interpretem la nostra música
diària, afinant al màxim.
I els diumenges donem un "bis"
especial amb molt de color: la revista
LA VANGUARDIA DOMINGO.
Som i serem imprescindibles en la vida
barcelonina.

LA VANGUARDIA

Les notícies tal com són.

HISTÒRIA DE L'ÒPERA

Han estat comentats ja en altres articles d'aquesta programa els problemes de l'estrena d'aquesta òpera, i els relatius a les seves diverses versions. En tot cas, i al marge de representacions fragmentàries, el primer cop que va aparèixer *Boris Godunov* en un teatre d'òpera en representació completa fou el 27 de gener de 1874 (data del calendari rus, equivalent al 8 de febrer del calendari occidental). Aquella temporada *Boris Godunov* es va representar 28 cops al Teatre Mariinski, de St. Peterburg.

Mort el compositor, l'òpera va arribar al Bolshoi de Moscou el desembre de 1888 i hi va merèixer una aollida molt més tèbia, ja que les dues temporades següents només va obtenir deu representacions.

Després, la intervenció de Rimsky-Korsakov —que algunes veus aïllades van qualificar de falsificació— va donar una nova vida a l'òpera, que així es va representar a Rússia i a fora del país. La primera ciutat no russa en conèixer-la fou París, on l'Opéra la presentà el 19 de maig de 1908; la prioritat parisenca s'explica per la campanya de publicitat de la música russa que s'estava fent aleshores per part de grups d'artistes russos a París, amb l'estímul més o menys indirecte del govern rus. L'èxit de *Boris Godunov* fou fulminant i determinà la ràpida expansió de l'òpera per tot Europa: el gener de 1909 es representava ja a la Scala de Milà (en versió italiana!) i pocs mesos després arribava a Buenos Aires i a Rio de Janeiro (a aquesta ciutat ja el 1910). A Estocolm (1911) i a Monte-Carlo (1912) obtingué també un èxit sorollós i el juny de 1913 es representava al Drury Lane Theatre en rus.

A Barcelona no va trigar gaire més: el 20 de novembre de 1915 apareixia per primer cop al Liceu representada per una companyia que no incloïa artistes russos: el protagonista era el baríton belga Henri Albers, i, el paper de Marina, el va cantar l'aleshores prestigiosa soprano italiana Elsa Raccanelli. La versió emprada fou l'italiana i la batuta recaigué en mans del conspicu director wagnerià Antoni Ribera. L'èxit de *Boris Godunov* desvetllà en el públic català una veritable passió per la música russa, aleshores encara pràcticament desconeguda a casa nostra. Aquest entusiasme anà creixent amb l'arribada dels Ballets Russos de Diaghilev (1917) i la successiva aparició d'òperes de compositors russos que ocuparen d'aleshores ençà un espai important en les temporades del Liceu fins al 1936. Joaquim Pena publicà el mateix 1915 la traducció catalana de *Boris Godunov*, dins del marc dels llibrets publicats per l'Associació Wagneriana (que no era exclusivista, com es pot veure). Els anys 1920 les representacions del *Boris Godunov* ja es pogueren fer en rus, i a la temporada 1927-28 tingueren, a més, l'atractiu del mític baix rus Feodor Chaliapin, el qual tornaria a cantar encara el 1933-34, en un moment en què estava ja pràcticament retirat, aquesta òpera per a Barcelona.

De tot el repertori d'òperes russes sorgit en el darrer terç del segle XIX i arribat a Barcelona en els anys 1920 i 1930, no hi ha dubte que *Boris Godunov* ha estat, a casa nostra com arreu, l'obra capdavantera, amb 82 representacions al Liceu, sense comptar les d'enguany. La darrera representació abans de les actuals fou la del dia 1 de juny de 1981, dins el Festival de Pro Música d'aquest any.

ROGER ALIER

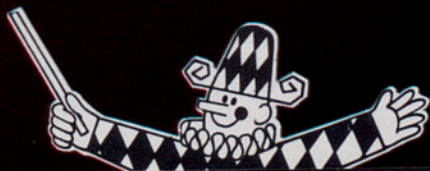
Tota la Gran Música
és a

WINDOSA

Equips de HI-FI i COMPACT DISC,
el major assortiment en música clàssica.
Personal especialitzat.

La Gran Tenda

Balmes 335 a 343 (davant del metro de Pàdua)

DISCOGRAFIA

La present discografia només ofereix les versions íntegres comercials. Els personatges són esmentats en el següent ordre: Boris Godunov, Feodor, Xènia, Dida, i a continuació el director i orquestra.

- 1962 HMV ANGEL AN/SAN 110/3 (EMI C 156-00009/12)
Boris Christoff, Ana Alekseva, Ekaterina Georgeva, Mela Bugarinovic.
Cor i orquestra della Società dei Concerti del Conservatori de París i cor de l'Òpera Nacional de Sòfia. Dir.: André Cluytens.
- 1963 COLUMBIA M 4 L 296 m., M 4 S S 696 St. (reeditat per CBS 77396 en 1975)
George London, Maria Mitukova, Elizabeta Sumskaia, Evgenija Verbitzkaja.
Cor i orquestra del Teatre Bolshoi de Moscou. Dir.: Aleksandr Melik-Pasaev.
- 1970 DECCA SET 514/17
Nikolai Ghiaurov, Oliviera Milijakovic, Nadezda Dobrianova, Biserka Cveejic.
Orquestra Filharmònica de Viena. Dir.: Herbert von Karajan.
- 1973 HARMONIA MUNDI HMU 4144
Nikolai Ghiuselev, R. Penkova, M. Dobrianova, N. Bojkova.
Cor i orquestra de l'Òpera Nacional de Sòfia. Dir.: Assen Naïdenov.
- DECCA SET K81K43
Nicolai Ghiaurov, O. Kijakovic, N. Duprianowa, B. Cvejjic.
Orquestra de l'Òpera de Berlín. Dir.: Herbert von Karajan.
- 1977 SUPRAPHON 412-281-4PH 3 (reeditat en 1985 en versió COMPACT DISC)
Alexander Vedernikov, Wladislaw Piavko, Irina Arkipova, Wladimir Matorin.
Cor i orquestra de la Radio Televisió Soviètica. Orquestra Simfònica de la URSS. Dir.: Vladimir Fedoseyev.
- 1979 EMI 155-02870/83
Martti Talvela, Halina Lumskova, Wiera Baniewicz, Bozena Kinasz.
Orquestra Simfònica de la Ràdio de Polònia. Cor de la Ràdio de Cracòvia, Cor infantil de la Filharmònica de Cracòvia. Dir.: Jerzy Semkov.

IL BEL CANTO

COMPACT DISC D-50

COMPACT DISC SONY.

COMPACT DISC CAR

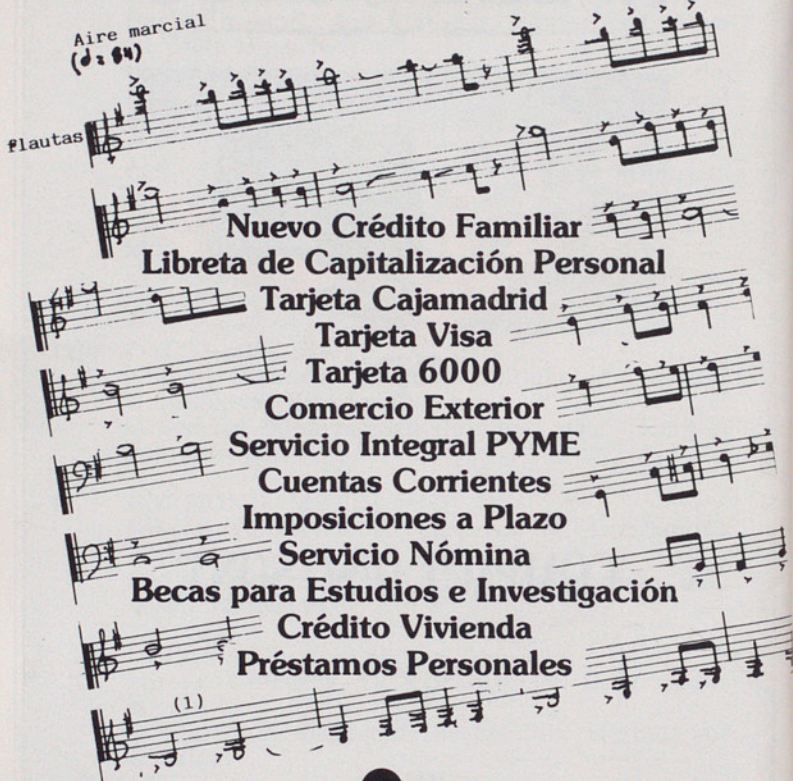
COMPACT DISC 101

SONY

LA RESONANCIA DE UNA GRAN CAJA

Aire marcial
(♩ = 84)

Flautas

Nuevo Crédito Familiar
Libreta de Capitalización Personal
Tarjeta Cajamadrid
Tarjeta Visa
Tarjeta 6000
Comercio Exterior
Servicio Integral PYME
Cuentas Corrientes
Imposiciones a Plazo
Servicio Nómina
Becas para Estudios e Investigación
Crédito Vivienda
Préstamos Personales

(1)

CAJA DE MADRID

Plaza de Cataluña, 9 y Aragón, 314 - Barcelona

CONTENIDO MUSICAL Y ARGUMENTAL

A fin de seguir un poco el discurso argumental es necesario recordar que el zar Boris Godunov (1546-1605) provenía de una familia tártara y que en 1570 se casó con la hija de un cortesano del zar Iván el Terrible, consiguiendo el estatuto boyardo, es decir, perteneciendo a la nobleza moscovita, a partir de 1580. El ascenso de Boris en la corte de Iván se produjo muy pronto, con la boda del hijo del zar, Feodor Ivanovich, con la hermana de Boris, Irene. A la muerte de Iván, en 1584, Feodor heredó el trono, pero cierto deterioro intelectual le hizo incapaz para llevar adelante el buen gobierno de las Rusias. Mientras el otro hijo de Iván, Dmitri, llegaba a la mayoría de edad, Boris fue nombrado regente. Dmitri moría en 1591 de una forma misteriosa que todos atribuyeron a las intrigas de Boris y su hermana Irene, a quien correspondía heredar el trono, lo cedió a Boris. Sin embargo éste exigió una elección en regla y consiguió normalizar su situación aunque el pueblo mantuvo siempre la certeza de su culpabilidad. El libreto de Musorgski, sacado de un texto de Puchkin, nos sitúa en este preciso instante.

Prólogo Boris Godunov parece rechazar el trono que le corresponde por la muerte o cesión de los legítimos herederos. El pueblo que rodea el convento de Novodevici, convenientemente estimulado por el jefe de policía y un alto dignatario de la Duma, ruega para que Boris se convierta en el nuevo zar. Finalmente, éste acepta y es coronado. Todos manifiestan el entusiasmo de la ocasión, excepto el propio Boris que no puede alejar los malos presagios.

Cuadro primero: La orquesta nos dibuja un breve episodio que combina el tempo lento y el acelerado, sobre la base de un tema obsesivo y oscilante que aparecerá con frecuencia a lo largo de la ópera para mantener la tensión de Boris. El jefe de policía estimula a la multitud para que aclame a Boris y le haga aceptar el designio de convertirse en el nuevo zar. El canto de las masas es ampuloso, oratorio y grandioso, como corresponde a la práctica coral rusa. Ello no es óbice para que

el pueblo muestre cierta disconformidad respecto a los modales de la policía y la sospecha respecto a la inocencia de Boris. Finalmente Chelkalov, representante de la Duma —consejo del zar formado por la aristocracia boyarda— entona un canto de dimensiones similares al coro anterior, «Pueblo de creyentes», que busca la misma finalidad. Para concluir el cuadro, se presentan unos peregrinos que, en un canto ambiguo, manifiestan su deseo de estar presentes en la coronación de Boris.

Cuadro segundo: Nos hallamos ahora en la plaza del Kremlin. También en este caso la multitud tiene un papel protagonista destacable. Los toques de gong y del metal nos sitúan exactamente en el marco ampuloso de la coronación de Boris. El príncipe Shuiski estimula a la masa para que se comporte con el carácter grave de la ocasión. La grandeza de la escenografía y del tratamiento coral no impide —antes al contrario, lo acentúa— el carácter melancólico de la aparición de Boris: «¡Mi alma está entristecida!». Los trombones y el coro final cierran en síntesis la historia que acompañará los cuatro actos que siguen sin evitar, empero, la presencia amenazante del tema oscilante del preludio.

ACTO I *El monje Pimen escribe la crónica de los últimos años de su estimado país. A la luz de una lámpara que se extingue, recuerda no sin melancolía los años transcurridos y los episodios más destacables de su crónica. Grigori está echado en un rincón y, súbitamente desvelado por pesadillas, pide a Pimen que le explique sus meditaciones; el monje entonces le explica la historia del zar Iván el Terrible y del procedimiento asesino de que se valió Boris para acabar con el príncipe heredero. Grigori se siente llamado a poner orden en su país; el cuadro siguiente nos lo presenta en una posada en la frontera de Lituania, acompañado de dos monjes de los que huye así como de la policía, al sentirse perseguido.*

Cuadro primero: Nos hallamos en el monasterio de Chudov. Pimen, un monje anciano —bajo— relata con voz oscilante y penetrante, acompañada de la madera, la historia que le atormenta desde hace años; también el

coro contribuye —siempre sobre el tema oscilante— al dibujo de esta escena apesadumbrada. Grigori, un joven lego que dormitaba en un rincón, se despierta aturdido por las pesadillas; entonces se crea un bello efecto melódico y armónico al combinarse tres niveles diferentes de canto, el del coro, el del monje y el del lego. A ruegos de Grigori, Pimen se aviene a explicar la historia reciente de Rusia; en el canto de Pimen se mezcla el pesimismo y la melancolía anteriores con unas briznas de esperanza y grandes pinceladas de patriotismo que se contagian al joven monje, quien se decide a asumir el papel épico de héroe arquetípico en el clima religioso en el que se construyen los grandes propósitos de la literatura y las artes rusas.

Cuadro segundo: Ahora asistimos a un cambio de clima; los motivos alegres sustituyen a los anteriores; nos encontramos en una posada cercana a la frontera lituana; conviene recordar que Polonia, Suecia y Lituania hicieron todos los posibles para evitar el expansionismo ruso. Una bella tabernera canta un tema popular acompañada por la cuerda y la madera; su actitud alegre no se turba cuando adivina la presencia de dos monjes errabundos, Missail y Varlaam, y un joven acompañante. Los monjes piden caridad y bebida; Varlaam, dominado por los efluvios del vino, empieza a canturrear las gestas del mítico Iván el Terrible; como que Grigori —el joven que los acompaña— permanece pensativo, Varlaam intenta que se anime bebiendo, pero no lo consigue; Grigori pide información a la tabernera, mientras el monje continúa con sus recitados épicos. Puede de este modo enterarse de que la policía busca a un joven de su apariencia. Lllaman a la puerta, mientras el clima ha cambiado en el interior de la posada gracias a la presencia del tema oscilante. Es la policía que observa atentamente a todos los presentes y se fija en Varlaam a quien acusa de ser el fugitivo. Puesto que nadie sabe leer, es el joven Grigori el que lee el bando de la policía tergiversando los términos de la descripción hasta el punto que acusa a Varlaam; el monje borracho, sin embargo, hace un terrible esfuerzo para descifrar los caracteres cirílicos y acusar al joven Grigori, que, al verse descubierto, huye a toda prisa hacia la frontera lituana, mientras la orquesta enuncia una vez más el tema de la cuerda.

Tu nueva Moda de mirar.

Roberta di Camerino

valentino

Christian Dior

Cartier

GUCCI

Las gafas de Moda están en forma. Dispuestas a seducir, amar, reír y vivir. Dale a tu mirada todo el atractivo de la nueva Moda.

En los Centros de OPTICA 2000 una explosión de estilo de formas y de colores.

**OPTICA
2000**

Entendemos tu punto de vista.

Consejo de Ciento, 310
(Esquina P.º de Gracia)
Tel. 301 53 53

Pza. Francesc Macià, 4
(Junto Sandor)
Tel. 200 74 61

Santa Ana, 2
(Junto Ramblas)
Tel. 302 12 47

Optica 2000
(El Corte Inglés Diagonal)
Tel. 322 00 12

Barcelona - Madrid - Valencia - Bilbao - Málaga - Las Palmas - Murcia - Sevilla

ACTO II *Xenia llora amargamente la muerte de su amado; el ama y su hermano Feodor intentan consolarla con cuentos y bromas. Llega Boris y, después de tranquilizar a Xenia, se complace en el mapa, que Feodor ha confeccionado, de todos los dominios de Rusia. El poder de Boris le asusta y no puede evitar volver a caer en la melancolía al percibir la herencia que un día deberá asumir Feodor. Anuncian la llegada del príncipe Shuiski quien viene a anunciar a Boris la proximidad de las fuerzas dirigidas por un pretendiente al trono de Rusia, ayudado por Polonia y el papado. Boris hace salir a Feodor de la sala, a pesar de sus protestas, y pide detalles sobre el pretendiente que —curiosamente— se hace llamar Dmitri. Boris exige entonces a Shuiski el relato de la muerte del príncipe heredero y no cesa hasta confirmar una vez más su muerte. Así, una vez solo, Boris puede abandonarse a la melancolía y al temor.*

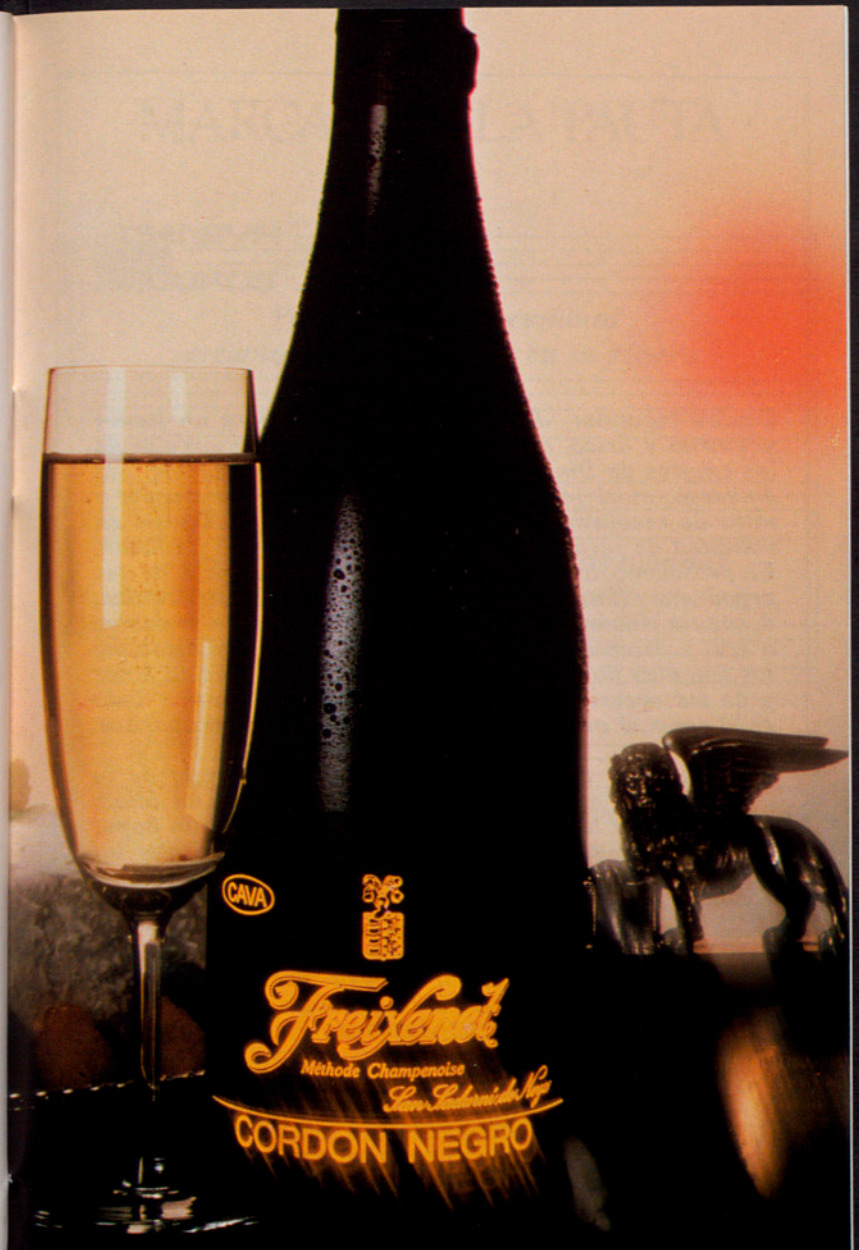
La flauta y el oboe ayudan al canto de Xenia que llora la pérdida irreparable de su prometido, el príncipe Iván. Feodor, el hijo de Boris y hermano de Xenia —interpretado por una mezzo— intenta tranquilizarla. También lo intenta el ama recurriendo a un cuento de mosquitos cantando con bien poca gracia y carácter pintoresco. De repente llega Boris; el ama no puede evitar un grito de sorpresa que apesadumbra todavía más al zar. En primer lugar Boris intenta consolar a su hija la cual se aleja para no cargar todavía más las espaldas del zar, notoriamente preocupado por cosas más serias. Acto seguido, Boris descubre el mapa que Feodor ha estado construyendo; en un clima muy entristecido, el zar describe todos los dominios de Rusia, que un día —no muy lejano— según sus presentimientos serán de Feodor. No puede evitar una vez más que le dominen los malos presagios: la muerte del prometido de Xenia, la calamitosa situación de Rusia, la conspiración de los boyárdos y la obsesiva presencia de un niño sangriento que le atormenta continuamente.

Tiene lugar entonces un episodio marginal, los gritos de

las criadas que molestan a Boris y que exigen una nueva intervención de Feodor para dar explicaciones sobre los actos del loro familiar. Mientras tanto, ha sido anunciada la presencia de Shuiski, portador de noticias interesantes; el correo es introducido en los aposentos de Boris y anuncia al zar las actividades de un grupo de marginados provenientes de Polonia y Lituania, encabezados por uno que se hace pasar por pretendiente a la corona de Rusia. Al sentir el nombre de Dmitri, Boris hace que Feodor salga del aposento, a pesar de sus protestas, y pide más detalle. Shuiski explica de nuevo la muerte del príncipe heredero, hijo de Iván, lo cual excita todavía más el ánimo de Boris que, al quedarse solo, en medio de una gran ambigüedad, no cesa de pensar en su triste situación.

ACTO III Nos hallamos ahora en el castillo de Sandomir; Marina, la hija del gobernador, prepara una fiesta para la noche; sueña especialmente con el pretendiente al trono de Rusia, quien le permitiría conseguir el anhelado deseo de reinar en Rusia; estas ambiciones son compartidas y estimuladas por el jesuita Rangoni, que espera convertir Rusia al catolicismo. En el cuadro siguiente, Grigori, el pretendiente, espera entusiasmado la llegada de Marina; pero se encuentra con el jesuita, que intenta convencerlo de la necesidad de colaboración política y espiritual. Finalmente, se encuentra con la amada y, en un diálogo incierto, concluye la intención amorosa y política de su unión.

Cuadro primero: Un coro de voces femeninas, tratado con una delicadeza muy propia de Musorgski, es el mejor marco en el que se desarrolla la escena en la que Marina Mnichek se prepara para la fiesta; el canto de ambos bloques se cruza sirviendo los bellos sueños de la muchacha que piensa en su amado príncipe. El largo episodio deja paso a la intervención del jesuita Rangoni, que anima a Marina a conseguir sus propósitos para santificar a Rusia. El canto grave del jesuita estimula el carácter épico de sus maquinaciones.

Por el León

El anuncio para TV de CORDON NEGRO ha ganado el León de Plata en el «32 Festival International du film publicitaire Cannes 1985». Acontecimientos como este se celebran universalmente.

CORDON NEGRO FREIXENET, el cava apreciado en todo el mundo por sus peculiares características de aroma y sabor. Hay placeres que son universales.

CORDON NEGRO
El Cava Universal

Cuadro segundo: *La cuerda nos pinta ahora un jardín nocturno y lírico, el mejor marco para el desarrollo de los amores de Dmitri, que espera ansioso a Marina. Sin embargo, es el jesuita el que hace acto de presencia y mira de reconvertir los propósitos líricos de Dmitri en voluntad de recambio de la práctica espiritual de Rusia. El prosaísmo de Rangoni no evita la presencia de las arpas que dibujan el anhelo lírico de Dmitri, quien, desde un rincón, observa a Marina; finalmente se acerca a ella y establece un dúo de caracteres muy diversos; los amantes no están muy seguros del perfil de su amor y de las necesidades políticas que conlleva; así y todo es el amor el que los une para conseguir sus propósitos.*

ACTO IV *El pueblo se amontona a la entrada de la Iglesia de San Basilio de Moscú; un idiota se lamenta de que le hayan robado un kopeck y, al ver acercarse Boris, le ruega que los mate como hizo con el heredero. Boris se siente profundamente ofendido por las palabras proféticas del idiota. En los aposentos del consejo de los boyardos se dilucida el camino a seguir ante la invasión de los insurgentes; todos están de acuerdo en acabar con Dmitri cuando llega Shuiski, y les anuncia el lamentable estado en que se encuentra Boris. El zar llega perseguido por un fantasma y hace demasiado caso al recitado de Pimen, el monje cronista que es llamado para que explique el milagro que se realizó en la tumba del príncipe asesinado. Boris no puede ya más. Llama a Feodor y después de entregarle la corona, muere.*
El último cuadro nos presenta al grupo de insurgentes que se dirige hacia Moscú encabezados por Dmitri; su aspecto épico asusta a un idiota, que se queja de los males que aquejan a Rusia.

Cuadro primero: *Después de un breve prelude, el pueblo toma la iniciativa en el canto, en una textura similar a la que tenía en el prólogo. Entre los comentarios que se oyen, está el de la fuerza que tienen los*

MARCAMOS LA PAUTA

CHASYR
1879
SEGUROS

*Porque abriendo caminos
creamos piezas maestras en su género.*

*Porque siguiendo el ritmo de los tiempos
descubrimos formas que cubren cualquier riesgo.*

*Porque nuestras ideas sirven
para asegurar los pasos de todos.*

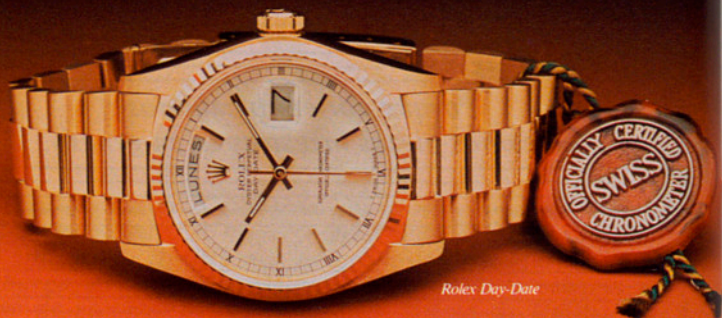
*Porque desde 1879 nuestro trabajo
es inspirar confianza y seguridad.*

CHASYR
1879
SEGUROS

Creamos seguridad.

Diagonal, 431 bis - 08036 Barcelona

Rolex, sólida personalidad.

Rolex Day-Date

Oro de 18 quilates. Caja Oyster hermética hasta 50 metros de profundidad. Cronómetro oficialmente certificado. Corona Twinlock atornillada a la caja. Automático. Fecha y día de la semana con todas sus letras.

Este es el Rolex Day-Date. Un reloj de inconfundible personalidad elegido por los hombres que sólo pueden permitirse lo mejor.

Y es lógico. Rolex ha estado siempre en vanguardia del progreso de la moderna industria relojera. Decir Rolex es hablar de uno de los mejores relojes del mundo. Pero también es mencionar el fruto de una tradición relojera que data de varias generaciones.

Un Rolex Oyster. Adquiéralo únicamente en un Concesionario Oficial Rolex.

Solicite catálogo.

ROLEX

J. ROCA

Joyero - Paseo de Gracia, 18 - BARCELONA

Boutique

Diagonal, 580 - BARCELONA

insurgentes que se dirigen a Moscú. La escena cuenta con una gran vivacidad producida por la presencia de un idiota que va de un sitio a otro perseguido por un grupo de mozalbetes que acaban robándole un kopek; el idiota se queja sin resultado hasta que, una vez ha cambiado el clima musical con la presencia de Boris, el idiota le ruega a la puerta de la iglesia que mate a los que le han robado igual como hizo con el príncipe. El zar no puede esconder el disgusto por las palabras del idiota, pero ha de reconocer su verdad y carácter profético.

Cuadro segundo: Ahora nos encontramos en el Gano-vitaya Paleta, la sala de juntas de los boyardos; se discute sobre la necesidad de afrontar la irrupción de Dmitri y sus seguidores; el carácter de la escena es grave; todos están de acuerdo en enfrentarse al pretendiente, pero falta Shuiski; cuando éste llega, excusándose, anuncia a sus colegas la súbita enfermedad de Boris, el cual hace acto de presencia perseguido por un inexistente fantasma. A ruegos de los boyardos, entra Pimen, el monje cronista que narra el milagro que ha tenido lugar junto a la tumba del príncipe asesino. Boris ya no sabe cómo soportar la emoción y hace entrar a Feodor, le exhorta a cumplir fielmente sus obligaciones de heredero de la corona y mientras de lejos se oye el canto de los monjes, cae muerto; el contraste entre la terrible situación y el coro celestial es manifiesto.

Cuadro tercero: Tiene lugar ahora un breve prelude de carácter bélico y apoteósico en el que no faltan destellos tímbricos de la caja. Un grupo de vagabundos se suma al grueso de las fuerzas de Dmitri; también se han sumado dos jesuitas que quieren sacar provecho de la situación, pero a punto están de dar con sus huesos en el patíbulo a no ser por la llegada de Dmitri, que es aclamado con todos los honores. Juntos emprenden el camino de la victoria, en un clima exultante que hace exclamar a un pobre diablo los muchos y difíciles que son los males de Rusia. Los violines y la madera concluyen apesadumbrados la escena mientras los fagotes se alejan con su triste canto.

XOSÉ AVIÑO A

NUEVO:
TRATAMIENTO ENERGETICO PARA
UNA PIEL MAS BELLA

LIGNE SPECIFIC PRIORITY

Ahora puede usted ayudar a su piel a recuperarse rápidamente del cansancio cotidiano, con Specific Priority Energy Complex. El nuevo tratamiento energético de Lancaster, que estimula de forma única la renovación natural de las células y, ya al cabo de pocos minutos,

da a su piel un toque de frescor, que se siente y se percibe al instante. Y aún hay más: el nuevo tratamiento energético de Lancaster, Specific Priority Energy Complex, combate las arrugas y la flaccidez, siendo sus resultados visibles desde la primera aplicación.

LANCAS**T**

MODEST P. MUSORGSKI

Nacido el día 9 de marzo de 1839, en el gobierno de Pskov, en las tierras de su padre, perteneciente a la nobleza rural, pasó los primeros años de su vida en este territorio hasta que a la edad de diez años su padre lo llevó a San Petersburgo para que empezara sus estudios. Su padre le inclinaba hacia la carrera militar, pero además de los estudios preparatorios recibió clases de piano de Anton Herke. Finalmente, en 1852, ingresó en la Escuela de Cadetes de San Petersburgo.

Un año más tarde, fallecido su padre, su madre se traslada a la capital y él continúa sus estudios. Acabados éstos en 1856, con el grado de oficial, entra a formar parte del prestigioso regimiento Preobrazensky de la Guardia Imperial.

En 1857 conoció al compositor Dargomizsky, que lo introdujo en un círculo de compositores jóvenes en el cual había César Cui y Mili A. Balakirev. Este le dio clases de composición pero Musorgski no llegó nunca a completar su formación y se guió más por su instinto que por sus conocimientos de armonía y contrapunto, que fueron siempre muy limitados. Una composición de Glinka (música de escena para una obra titulada El Príncipe Kohlmsky) lo entusiasmó de tal manera que se decidió a emprender el camino de la composición, que había iniciado como un intento en 185 con la pieza para piano Souvenir d'enfance. Un año más tarde se propuso escribir la música de escena para Edipo Rey (acababa de aparecer por primera vez una traducción rusa hacia poco) pero no completó el trabajo que, además, se perdió en parte.

En 1860 abandonó el ejército y se decidió a dedicarse plenamente a la composición. Este mismo año escribió un Preludio a la manera clásica y algunas canciones. Dos años más tarde funda, con César Cui, Mili Balakirev, Nicolai Rimsky-Korsakov y Aleksandr Borodin

el célebre Grupo de los Cinco, que se proponía la potenciación de los elementos nacionalistas en la música rusa, apartándose de lo que consideraban dominante influencia occidental.

En estos años Musorgski vio afectadas sus propiedades de Karevo por la abolición de la servitud de la gleba decretada por el Zar Alejandro II. Poco después vende las propiedades y se traslada definitivamente a San Petersburgo, donde obtiene un cargo en la administración estatal.

En poco tiempo su pensamiento político hace una rápida evolución y se hace nihilista, aunque no participa en acciones violentas. En estos años escribe diversas canciones y alguna pieza para piano.

En 1865, al morir su madre, tiene una crisis nerviosa y se refugia en casa de su hermano. Poco después conoce a Ludmilla Ivanova Shestakova, hermana de Glinca, de la cual se enamora. Por esta época se interesa por la ópera y empieza la composición de una obra en cuatro actos, Salammbô, que completa dentro del año 1866. Al año siguiente escribe también una obra de las más conocidas de su repertorio, Una noche en el monte pelado.

En esta época empieza a musicar El matrimonio, de Gógol, pero una vez acabado el primer acto e iniciado el segundo, ante la reacción poco favorable de sus amigos, abandona esta obra y empieza a interesarse por el tema del Zar usurpador Boris Godunov. El mismo escribe el libreto y empieza a escribir la partitura, que a finales del año 1868 se encuentra todavía en un estado embrionario. Al año siguiente la completa en una primera redacción, mucho más sumaria que la que conocemos, y la presenta a la Dirección de los Teatros Imperiales con la esperanza que le sea admitida. No le resultó favorable el hecho de que el drama de Pushkin

sobre Boris Godunov fuera un fracaso estrepitoso; en todo caso, la ópera le fue rehusada y decidió rehacerla, añadiéndole un personaje femenino importante, como le había aconsejado la Dirección de los Teatros Imperiales. Finalmente, el año 1871, consigue que la ópera vuelva a pasar por el comité de aprobación de la mencionada Dirección pero el juicio vuelve a ser negativo. Mientras, con los amigos del Grupo de los Cinco, inicia la composición de la ópera colectiva *Mlada*. Es la última vez que el grupo se reúne para una obra concreta. Aquel mismo año, 1872, comienza la partitura de la ópera *Khovanchina*.

Mientras, crecía el entusiasmo entre los propios cantantes de la Opera de San Petersburgo por la ópera Boris Godunov y entre ellos la cantante Julia Platonova, que consigue finalmente que la obra se representa en el Teatro Mariinski, en enero de 1874.

En este mismo año Musorgski compone Cuadros de una exposición, una de sus piezas pianísticas más famosas, y empieza a componer la ópera *La feria de Sorochinsky*.

Su amistad con Pavel A. Namnov le llevó por el camino del alcoholismo y de la vida desordenada, que compartió con la familia del nuevo amigo, dejando muchas obras inacabadas y siendo incapaz de empresas importantes. Hace alguna gira en compañía de una cantante, Leonova, y abandona, a finales del año 1879, su cargo en la administración. Las crisis éticas van en aumento; a pesar de todo compone aún diversas canciones, la Suite Transcaucásica, los Cinco Cantos populares rusos (1880), etc.

A principios del 1881 su salud es pésima y es ingresado en un hospital de San Petersburgo, donde muere el 16 de marzo de aquel año.

ROGER ALIER

HISTORIA DE LA ÓPERA

Han sido ya comentados en otros artículos de este programa el problema del estreno de esta ópera y los relativos a sus diversas versiones. En todo caso, y al margen de representaciones fragmentarias, la primera vez que apareció Boris Godunov en un teatro de ópera en representación completa fue el 27 de enero de 1874 (fecha del calendario ruso, equivalente al 8 de febrero del calendario occidental). Aquella temporada Boris Godunov se representó 28 veces en el Teatro Mariinski de San Petersburgo.

Fallecido el compositor, la ópera llegó al Bolshoi de Moscú en diciembre de 1888 y mereció una acogida más que tibia, ya que en las dos temporadas siguientes sólo obtuvo diez representaciones.

Después, la intervención de Rimsky-Korsakov (que algunas voces aisladas calificaron de falsificación) dio una nueva vida a la ópera, que de esta manera se representó en Rusia y fuera del país. La primera ciudad rusa en conocerla fue París, donde la Opera la presentó el 19 de mayo de 1908; la prioridad parisina se explica por la campaña de publicidad de la música rusa que se estaba haciendo por aquel entonces por parte de grupos de artistas rusos en París, con el estímulo más o menos indirecto del gobierno ruso. El éxito de Boris Godunov fue fulminante y determinó la rápida expansión de la ópera por toda Europa: en enero de 1909 se representaba ya en la Scala de Milán (en versión italiana) y pocos meses después llegaba a Buenos Aires y a Río de Janeiro (en esta ciudad ya en 1910). En Estocolmo (1911) y en Monte-Carlo (1912) obtuvo también un éxito extraordinario y en junio de 1913 se representaba en el Drury Lane Theatre en ruso.

No tardó mucho en llegar a Barcelona: 20 de noviembre de 1915 aparecía por primera vez en el Liceo, representada por una compañía que no incluía artistas rusos; el protagonista era el barítono belga Henri Albers y el papel de Marina lo cantó la prestigiosa soprano italiana Elsa Raccanelli. La versión utilizada fue la italiana y la batuta recayó en manos del conspicuo director wagneriano Antoni Ribera. El éxito de Boris Godunov desveló en el público catalán una verdadera pasión por la música rusa, en aquella época aún prácticamente desconocida en nuestro país.

Este entusiasmo fue en aumento con la llegada de los Ballets Rusos de Diaghilev (1917) y la sucesiva aparición de óperas de compositores rusos que ocuparon desde entonces un espacio importante en las temporadas del Liceo hasta el año 1936. Joaquim Pena publicó el mismo año 1915 la traducción catalana de Boris Godunov, dentro del marco de los libretos publicados por la Associació Wagneriana (que no era exclusivista, como puede verse). Los años 1920 las representaciones de Boris Godunov ya se pudieron hacer en ruso, y en la temporada 1927-1928 tuvieron, además, el atractivo del mítico bajo ruso Feodor Chaliapin, el cual volvería a cantar aún, en 1933/34, esta ópera en Barcelona, en un momento en que estaba ya prácticamente retirado.

De todo el repertorio de óperas rusas surgido en el último tercio del siglo XIX y llegado a Barcelona en los años 1920 i 1930, no hay duda de que Boris Godunov ha sido en nuestro país, como en todas partes, la obra más interpretada, con 82 representaciones, sin contar las de este año. La última representación antes de las actuales fue la del día 1 de junio de 1981, dentro del Festival de Pro Música de este año.

ROGER ALIER

CONSORCI DEL GRAN TEATRE DEL LICEU
GENERALITAT DE CATALUNYA
AJUNTAMENT DE BARCELONA
SOCIETAT DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

PRESIDENT: Molt Honorable senyor Jordi Pujol
VICE-PRESIDENT: Excel·lentíssim Sr. Pasqual Maragall
GERENT: Sr. Lluís Portabella

VOCALS:

Honorable senyor Joan Rigol (Generalitat de Catalunya)
Jordi Maluquer (Generalitat de Catalunya)
Montserrat Albet (Generalitat de Catalunya)

Ihma. Sra. M.ª Aurèlia Campmany
(Ajuntament de Barcelona)

Ihm. Sr. Jordi Vallverdú (Ajuntament de Barcelona)

Ihm. Sr. Germà Vidal (Ajuntament de Barcelona)

Honorable senyor Josep M.ª Bricall
(Ajuntament de Barcelona)

Manuel Bertrand (Societat del Gran Teatre del Liceu)

Fèlix M.ª Millet (Societat del Gran Teatre del Liceu)

Josep M.ª Coronas (Societat del Gran Teatre del Liceu)

Maria Vilardell (Societat del Gran Teatre del Liceu)

Carles Mir (Societat del Gran Teatre del Liceu)

SECRETARI: Adrià Álvarez

ADMINISTRADOR: Lluís Andreu
DIRECTOR D'ESCENARI: Dídac Monjo
ASSISTENTS MUSICALS: Mark Gibson. Jordi Giró.
Miguel Ortega. Javier Pérez Batista. Lolita Poveda.
Enrique Ricci.
APUNTADOR: Jaume Tribó
CAP DE PREMSA I REL. PÚBLIQUES: Adelita Rocha
CAP D'ABONAMENTS I TAQUILLES: Josefina Carbonell
CAP D'ADMINISTRACIÓ: Joan Antich
SERVEI MÈDIC: Dr. Enric Bosch
SECRETARIA: Josep Delgado
 Maria Antònia Claramunt
 Maria José García
CAP DE MAQUINISTES: Constançi Anguera
CAP D'ELECTRICISTES: Francesc Tuset
CAP D'UTILLATGE: Jaume Payet
CAP DE SASTRERIA: Remei Mullor
CAP DE MAQUILLATGE: Martha Vázquez

Perruqueria: DAMARET
Sabateria: VALLDEPERAS

Programes: PUBLI-TEMPO

Comentaris a càrrec dels Drs. Roger Alier, Xosé Aviñoa
i Oriol Martorell, del Departament d'Art de la Uni-
versitat de Barcelona.

Assistència tècnica: JORQUERA HNOS., pianos

NOTES IMPORTANTS: En atenció als artistes i al pú-
blic en general, s'exigeix l'adequada correcció en el
vestir (senyors: americana i corbata), i es prega la
màxima puntualitat; no es permetrà l'entrada a la
sala un cop començada la representació, ni verificar
enregistraments, fotografies o filmar escenes de
cap mena.

El Consorci del Gran Teatre del Liceu, si les circum-
stàncies ho reclamen, podrà alterar les dates, els pro-
grames o els intèrprets anunciats en aquest pro-
grama.

En compliment d'allò que disposa l'Article 92 del Re-
glament d'Espectacles, és prohibit de fumar als pas-
sadissos; hom ha d'utilitzar el Saló del 1r. pis i el
vestíbul de l'entrada.

 Accés pel carrer Sant Pau, núm. 1, bis, d'ús exclu-
siu per a minusvàlids.

PORTADA: Josep Mirabent / J. Mestres Cabanes: Apol-
lo al Parnàs, a la Font de Castàlia (Saló dels Miralls,
Gran Teatre del Liceu).

PRÒXIMES FUNCIONS:

SEMIRAMIDE

(en versió de concert)

G. Rossini

Montserrat Caballé
Lucia Valentini-Terrani
John-Paul Bogart
Eduard Giménez
Alfonso Echeverria
Josep Ruiz

Director d'Orquestra: Alessandro Siciliani
Director del Cor: Romano Gandolfi
Director adjunt del Cor: Vittorio Sicuri

Funció de Gala

Dijous, 26 de desembre, 21 h., funció núm. 25, torn A
Diumenge, 29 de desembre, 17 h. funció núm. 26, torn T
Divendres, 3 de gener 1986, 21 h., funció núm. 27, torn C

SIMON BOCCANEGRA

G. Verdi

Joan Pons
Mirella Freni
Josep Carreras
Nicolai Ghiaurov
Ferruccio Furlanetto
Carlos Chausson
Vicenç Esteve

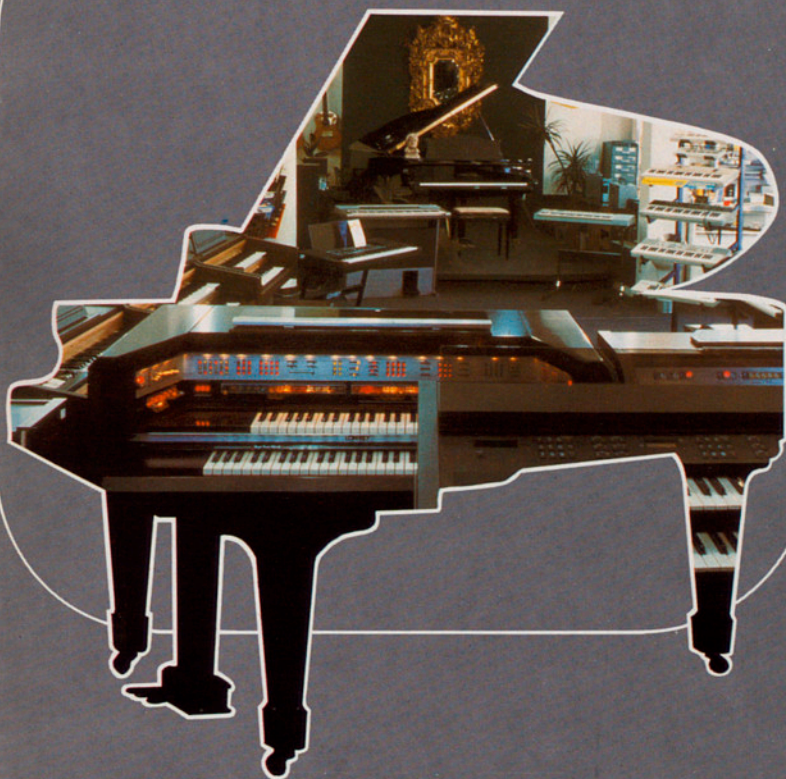
Director d'Orquestra: Roberto Abbado
Director d'Escena: Lamberto Pugelli
Ajutant direcció escènica: Marise Flach
Director del Cor: Romano Gandolfi
Director adjunt del Cor: Vittorio Sicuri

Dilluns, 30 de desembre, 21 h., funció núm. 28, torn A
Funció de Gala
Dijous, 2 de gener 1986, 21 h., funció núm. 29, torn B
Diumenge, 5 de gener, 17 h., funció núm. 30, torn T
Dimarts, 7 de gener, 21 h., funció núm. 31, torn C

PIANOS - ORGUES

INSTRUMENTS MUSICALS

*La Més Gran Organització
al Servei de la Música*

BARCELONA
Muntaner, 300
Tel. 200 81 00

BARBERÀ DEL VALLÈS
BARICENTRO
Tel. 718 97 51

MADRID
Hermosilla, 75
Tel. 435 89 89

MADRID 2
La Vaguada
Tel. 730 48 82

QUORUM

PUIG

Toilette para Hombre

Venta exclusiva en perfumerías seleccionadas.

42316-3